

SZARVAS ÉS VIDEKE

TARSADALMI ES SZEPIRODALMI HETILAP.

Szerkesztőség:

Beliczey utca 11. szám, hova a lap szellemi részét
illető közlemények küldendők.
Kéziratok vissza nem adtnak.
BÉLYEGTETLEN LEVELEK EL NEM FOGADTATNAK.

Előfizetési árak:

Egész évre . . . 4 frt. — Félévre . . . . 2 frt
Negyedévre . . . 1 frt. — Egyes szám . 8 kr.
MEGJELEN HETENKINT EGYSZER VASÁRNAP.

Kiadóhivatal:

Beliczey-utca 11. szám. (saját ház,) hová az elő-
fizetési pénzek intézendők.
Hirdetéseket jutányos áron elfogad.
BÉLYEGDÍJ MINDEN HIRDETÉSÉRT 30 KRAJČAR.

A vidéki hírlapirodalom.

A mult letékben küldöttség volt a miniszter-
nél, a belügyi tárca vezetőjénél mely inkább
erkölcsei mint anyagi segítséget kért a kormány-
tól a vidéki hírlapírók országos szövetsége szá-
mára s az ezzel kapcsolatos segítyt a nyugdíj
szövetkezet javára is.

Mi ugyan szokatlan formának tartjuk, hogy
a sajtó hatalom képviselői azt az elcsépett for-
mát vették igénybe ügyük diadalra jutása érde-
kében, mely a miniszterek előszobájának agyonta-
posásából és a kegyelmes urak előtt csuszás-mászás-
ból áll, a mi pedig a sajtó hatalmához és tekin-
télyéhez nem méltó, s mindakettőt lealacsonyítja:
mégis határozottan el kell ösmernünk, hogy a
vidéki hírlapírók országos szövetségének mostani
vezetősége, mondjuk szindikátusa, meg mozgat
minden követ, derekasan munkálkodik, dolgozik
közrejár, pártfogókat, adakozókat keres, hogy a
vidéki hírlapirodalom tagjainak régi és régtől fog-
va védtelenül állott érdekeit derekasan megvédjé.

A hírlapíró, legyen bár a vidéki hírlapirodalom
munkása: a közjót, egyedül a közérdeket szol-
gálja. Nem mondjuk hogy a hírlapíró hibáktól,
elfogultságtól vagy túlzásoktól ment, de czélja,
mely szándékában czikkezésben, munkájában s
hivatásában vezérli: a közjó megvédése, a köz-
érdek elősegítése. És a hírlapíró épp azért, hogy
szavának ereje legyen: nem kért eladdig a
maga számára semmit, és nem csak hogy a
maga érdekeit nem kereste, de teljesen szem-
elől hagyta, sőt legtöbbször érdeke ellen csele-
kedett. Különösen ráillik ez a vidéki sajtó mun-
kására, kik működésükkel egyrészt ut-
törők, mert holt betűkkel ők elevenítik s tart-
ják ébren a hazafias szellemet, a lokalpatriotiz-

must és lokális érdekeket, másrészt munkálko-
dásuk gyümölesét sem anyagi javakkal most,
munkálkodásuk idejében, sem kidőltük után, mi-
kor már kifiradt az agy, a kéz, a szellem és a
test, nem élvezik. Sőt magának a lapnak, melyet
képviselek, fenntartását lépésről-lépésre, pont-
ról-pontra, napról napra, számról-számra úgy kell
keservesen kiküzdeniök a közönnyel szemben, az
áldozat készség hiánya ellen.

Pedig a magyar vidéki hírlapirodalom, mely
kevésbé áll szolgálatban a közönség csunya hir-
szonjának, noha ismét hangsúlyozzuk, azért hi-
báktól nem ment, nem áll téveszmék, vagy ma-
gánérdekek szolgálatában, nem kenyerere a hazug-
ság és nem eszköze a rügalmazás. A magyar
vidéki sajtó élete feddhetetlen, s ép ezt a fedd-
hetetlenséget jellemzi a legjobban az, hogy tag-
jai a saját érdekeiket soha sem sürgették, noha
ezáltal önmaguk ellen vétektek.

A mi mozgalom végre is most keletkezett,
ez a társadalom belátásának köszönhető. Maga a
társadalom csinálta ezt, ő támogatja adományai-
val a szövetkezést, ő vesz részt a szövetkezet
multságain, melyek az anyagiak tekintetében so-
kat lendítenek az ügy érdemén. Ime elmondhat-
juk, hogy a magyar társadalom lerója sajtó iránt-
hálóját.

De ez helyesen van így! A hol, a mely or-
szágban a sajtó erős, hatalmas és tisztelt; ott erős,
hatalmas igazságos a közvélemény. A társadalom te-
hát saját jól felfogott érdekeit védi meg akkor,
mikor a sajtó munkásait: a nemzet a baza nap-
számókat, felkarolásával megtiszteli.

Örülünk, hogy a társadalom vezéremerei
és ezek közt a hivatalos magyar államot képvil-
elő kormány is belátják, hogy a sajtó jogosult
igényeinek eddig jogosulatlan negligálásán segí-
teni kell és hogy hatalmukkal s a rendelkezé-

sükre álló eszközökkel ők maguk is segíteni
akarnak rajta. Ha az ígertestté, az ígélet tette válik,
ugy ez a vidéki hírlapirodalom napjának haj-
nalhasadását, a magyar sajtó megerősödését je-
lenti. De jelenti egyuttal a magyar társadalom
életképességét is, melynek leghivebb tükrét a
sajtó hasábjában találjuk meg.

HIREK.

— **Emlékek.** (1897 Nov. 6.) Tudom, hogy azok
közül, a kik mult szombaton az „Árpád“ szállodában
lefolyt próbabalon résztvettek, sokan kellemesen fognak
ez éjjelre visszaemlékezni. De nem csoda. Már esti 8
óra tájban díszes közönség (értve alatta a leánykát
a mamákat és a tánczosokat) töltötte be a nagytermet
Először a táncziskolai növendékek mutatták be ügyes
següket, mely mindenkit meglepett. Dicséretére válik
ez nemcsak nekik, hanem mesterüknek is a ki e
téren már 25 éve oktatja az „arany ifjuságot.“ Kü-
lönösen kedvesek voltak azok a kis lányok, a kik még
bár alig vannak bevezetve a tudomány ábeczéjébe, a
tánczolásból már teljes részt követelnek maguknak és
melepő eredményt mutatnak fel ezen tudomány elsa-
játításában. A vendégtánczosok türelmetlenül várták
az előhaladás bemutatását, mert egyrészt a leánykák
látása tánczra csábította őket másrészt a talpalávaló
zene csak előmozdította ezen vágyukat. Végre is min-
denki tánczra kerekedett s így megeredt az ifjuság
jókedve. Vidám párok lejtének végig a termen, gon-
datlanul csevegő leánykák ötlenek szemünkbe. Ural-
kodik az öröm és meglegedés költözik a szívekbe.
Tánczosnők és tánczosok egyaránt jól mulatnak és vig-
kaczagással és dalolással töltik meg a termet. Tán-
czolnak mindenfélet, még pas de quattres-t is, az első

SZARVAS ÉS VIDEKE TÁRCZAJA.

Muszka világ.

A helybeli kaszinó elnöke nagytudományu és vi-
láglatott férfi volt. Megvett egy szép kőházat a Tem-
plom utcában, egy pompás fekvésű szállót a Csoro-
nika dűlőben, aztán letelepedett köztünk Gazdag em-
ber, azt láttuk mindjárt az első napokban; hogy hon-
nan szerezte a gazdaságát, mit csinált azelőtt, hogyan
érett meg a közszereplésre és a kaszinó elnökségére,
arról senki se tudott részleteket.

De nem is nagyon firtattuk. Ha egy gazdag
özvegyasszony telepszik le a városban, mindenki
egyszerre elkezdí fészegetni a multját és mindenféle
regényes történetet kezdünk kigondolni róla. A férfi-
nak a multja sohase érdekes annak csak a jelenével
állunk szóba, főleg ha az a jelen gazdag vacsorákkal,
sikerült tarokk parthiekkal, emelkedett hangulatu dél-
előtti konyakozással van fűszerezve.

A kaszinói elnökségre már ez is elég kvalifiká-
ció volt. Hanem az osztatlan bizalmat más szerezte
meg számára: a nagy világlátottsága.

Micsoda történeteket tudott elbeszélni az az em-
ber az utazásairól! Nyugodt lélekkel mondhatom, hogy

nem volt Nyugat-Európában város, és nem volt Zanzi-
barban falu, a mit töviről-hegyire ne ismert volna.

A hosszú téli estéken városunkban delután 3 kor
kezdődnek a téli esték és hajnali egy óráig tartanak
köréje gyűltünk mindnyájan, s ő a szeméit lehunyva,
csodálatos folyékonyasággal, mintha csak a leczkéjét
mondaná föl, beszélt az utazásairól.

Egyik nap Tibet volt a napi renden, másnap
Páris, harmadnap Chicágó. Bámulatos, mindegyik
helyen akadt valami kalandja, és mindenütt bomlot-
tak utána az asszonyok.

Nem szeretle, ha mi vetettük fel a kérdést, és
haragba jött, ha azt kértük:

— Ma ne a Nilus deltájáról beszéljen, Imre
bácsi, hanem például a Norvég fjordokról.

A kérdésünket sohase teljesítette, minden nap ar-
ról diskurált, amit maga elé tűzött, s csak három-
négy nap mulva került sor a norvég fjordokra.

Ez a különczködés föl is tűnt nekünk. Elvégre
ilyen nagy utazótól nem lehet kívánni, hogy feltoluló
emlékeit egy kíváncsi kaszinói hallgatóság szeszélye
szerint sorakoztassa.

Vajon mi volt ez az ember? Utazó kereskedő
aki az üzlete érdekében bolyongta be a világot, vagy
dusgazdag különös, a ki csak a maga szórakoztatására
ment országról országra?

— Ezt a kérdést kell előbb tisztába hozni, —
mondotta a főispán, — s csak azután beszéljünk a

képviseleljelöltségeről. Ha üzleti szempontból utazott,
akkor a jövő választásnál még a kaszinói elnökség bő
is kibuktatjuk; ha passzióból, akkor egyhangul mandátum
mal küldjük fel az országgházba.

Imre bácsi maga ugy nyilatkozott, hogy a nyug-
talan vére és a tudomány szomjas lelke hajtotta or-
szágról-országra. Ilyen tiszteletreméltó okok alapján
egyhangulag elhatároztuk, hogy a megüresedni ké-
szülő mandátumot (képviselelnöknek az igazságügyminis-
ter egy közjegyzői irodát helyezett kilátásba) Wolf
Imrénének ajánljuk fel.

Hogy fog bámulni az országgház, ha Wolf Imre
az egyesült ellenzék tekintélyes tagja előáll tapasztala-
taival! Tisza Kálmán besiet a folyosóról, Szilágyi
kiejtí a kezéből a csöngettyűt, ugy figyel, a ministe-
rek körülállják e szónokot, s a karzat lélekzetét
visszajajtvá lesi a szót Wolf Imre ajkairól.

Igy is történt volna. Bizonyosan így történt volna.
De egy kellemetlen incidens jött közbe.

Valamelyikünk egy szerencsétlen delután azt a
kivánságot merete megkoczkasztatni:

— Hát Muszka országban járt-e valaha Imre
bácsi? Arról még sohasesem beszélt.

— Hogy ne jártam volna, — mondta a kaszinó
elnöke hangosan. Mindenütt jártam. Arról beszéllek
miről nekem tetszik: várj a te Muszka országgal.
Es elkezdett a chinai népeletről beszélni.

Négy nappal később Wolf eleget tett kérdésünk-
nek és a muszkáról kezdett beszélni, még pedig oly
gyönyörűen, hogy valóságos tüzbe hozott bennünket

négyszáz körülbelül 100 pár tánczolta. Ezen tekintélyes szám is mutatja, hogy mily sokan voltak ott. Bátorodom ide íktatni a jelen volt leánykák neveinek egy részét, mert mindnyájukat egyrészt nagy számuk miatt másrészt ismeretlenségem folytán nem jegyezhettem fel. Egyben bocsánatot is kérek azon kedves leánykáktól, kiknek nevei a névsorból kimaradtak, tulajdonítsák ezt az én ügyetlenségemnek. Ott voltak: Margócsy Emma, Neu Auci, Goldberger Malvinka, Szlovák nővérek Grünvald nővérek, Kutlik Etel, Perczel nővérek, Meitner nővérek, Borsits Stephike, Dankó Ilonka, Frisch nővérek, Grósz Francziska, Veisz Erzs, Blaskó Juliska, Veinberger nővérek, Krecsmárik N., Molnár N., Neumann N., Benka nővérek, Kristoffy nővérek, Pollák Jolán, Harmati N., Dérczy Ella, Marsall N., Szücs Erzsike, Mihály Jolán, Lux Emma, Moravcsik N., Benczur N., Mészáros Gizella, Chovan Jolán, Balla Mariska, Elefánt N., Lustig Ilka, Glöckner N., Pataki Ilonka, Kohn Margit. Végül pedig adjon az Isten Dobos Adolf tánczmester urnak sok szerencsét 25 év fáradozása jutalmául. Hála és köszönet neki tanítványai részéről!

A—ár.
— **Magyar historikus a királynál.** Csuday Jenő dr. egyetemi magántanár, premontrei kanonok a királynál legutóbbi budapesti tartózkodása alkalmával kihallgatáson volt s ez alkalommal átnyújtotta ő felségének Magyarország története című munkájának — melyről irodalmi rovatunkban mi is megemlékezünk — diszkutésú példányát. A király igen szívesen fogadta az ismert történetudós ajándékát s több ízben megköszönve kijelentette, hogy a munkát kézi könyvtárának fogja elhelyezni.

— **Meghívó.** A szarvasi asztalos iparos ifjúság 1897. november hó 28-án az „Árpád“ szálloda dísztermében szegény gyermekek felruházására zártkörű tánczvizalmat rendez, melyre szarvas város n. é. közönségét tisztelettel meghívja a rendezőség. Kutlik Endre t. b. elnök, Schloszer János elnök, Blaskó András ellenőr, Szüle Kálmán pénztárnok, Weisz Árpád jegyző, Blaskó János, Biran János, Czupra János, Medregy János, Muniy Károly, Nagy József, Oravetz János, Pribelszki István, Schwartz Lipót. Belépődíj: személyenként 50 kr. csatádíj 1 frt 50 kr. Kezdeté este 7 órakor. Felülfizetések köszönettel fogadtatnak s hírlapi lag nyugtáztatnak.

— **Reformok a postatakarékpénztárnál.** A postatakarékpénztár intézményének keretében bizonyos reformok vannak előkészületben, amelyeknek az a célja, hogy a cheque forgalom kiterjesztésük és az egész kezelés könnyebb, lehetőleg kereskedelmi alapon újraszerveztessék. A postatakarékpénztár igazgatója erre vonatkozólag tanácsot kért a kereskedelmi- és iparkamaráktól s ezeknek véleményadása alapján most megfontolás tárgyává teszi a cheque-és clearing-forgalom kiterjesztése érdekében a 100 frtnyi alapbetételnek 50 frtra való leszállítását, másrészt a takarékpénztári forgalom megkönnyítését olyképen, hogy a nagyobb vidéki városok postahivatalait kifizetések eszközésére is följogosítanak és egyáltalán az egész eljárásban a kereskedelemben szokásos gyors lebonyolítását léptetnek életbe. Ezeknek a reformoknak keresztülvitele kétségkívül nagygyá fejlesztene az egyébként is igen kielégítően működő intézményt.

— **Dobos Adolf jubileuma.** F. hó 6-án fényárban uszott az „Árpád“ díszterme. Régen nem volt

Mennyi élénk megfigyelés, találós megjegyzés, bölcs mondás! Lelkesülten éljenztek meg, a mandátum biztosítva volt. A főispán is annyira el volt ragadtatva, hogy maga is kedvet kapott egy oroszországi utra. „Még ma hozzáfogok a tanulmányozásához“ — mondá. Bement hát Spitzerhez, a könyvkereskedőhöz, s megkérdezte, van-e valami jó könyve Oroszországról?

— Van, méltóságos uram. éppen mostanában érkezett. A pesti lapok nagyon dicsérik. A Wolf nagyságos ur vett is mar belőle egyet.

Kezünkbe vettük a csinos kiállítású könyvet. Falk Zsigmond dr. írta, a címe Oroszország, A főispán rögtön kifizette, s még ott a boltban elkezdte olvasni. A 2-ik lapnál bámulva kiáltott fel:

— Gyertek ide, nézzétek. Hiszen ez szóról szóra ugyanaz, mint amit Imre elmondott nekünk!

Tovább lapogattuk a könyvet: végétől-végig ugyanaz a sorrend, ugyanazok a találó megjegyzések.

Egyszerre tisztán láttunk mindent. Hát innen van a Wolf Imre nagy világlátottságai. Összevisszarolja a könyveket, betanulja, aztán felmondja, mint valami leccskét. Azért nem beszél soha arról, amire kértük; előbb megkellett tanulnia.

... Falk Zsigmond kitűnő könyvét megismertette velünk Wolf Imre; ezzel az egy köszönettel tartozunk neki, de amannak sikereit nem vagyunk hajlandók neki érdemul felírni, s ezért tudtára adtuk hogy a mandátumból nem lesz semmi, a kaszinói elnökségről is czélszerű lesz lemondani.

Wolf Imre a bukást nem akarja közönné elvieselni; ennélfogva elado a szép kőháza a Templom utcában és a pompás fekvésű szálló a Csarónika dűllőben.

Szeghy Ákos.

együtt a város előkelő közönsége oly számmal, a minővel ez este jelent meg. A tömeges részvét szökött egyrészt a viczzelöl ifjúság mulatságának, melyben mindenkor szívesen osztozkodott városunk ifjúságpártoló közönsége, de szökött másrésztől veterán táncztanítónknak — Dobos Adolfnak, ki ez idén huszonötöd-ször látogatta meg városunkat, hogy a tánczkedvelő ifjúságot bevezesse és oktassa a táncz nemesítő művészetébe. A mulatság kezdete az ifjúságnak és gyermekeseregnek szökött. Ragyogó arcok, fénylő szemek, örvendő mosoly mindenfelől! Valóságos tavasz virulása! Ragyogtak a gyermekarcok, ragyogtak az ártatlan gyermekszemek, midőn észrevették szülőiknek, jóakaróiknak, rokonaiuknak rájuk tapadó tekintetét; örvendő mosolyra nyíltak az ártatlan gyermekajkák, midőn szerencsésen végigforogva a nagy termen, kimondhatták egymásnak a zavart, féltő köszönetet. De ragyogtak a résztvevő szülőknél szemel is a belső boldogságtól, hogy ime ott láthatták már nevéknél örökösét a síma parketten melyhez oly sok ifjúkori emlék köti őket is a régi időből. A résztvevő, közelebből nem érdekelt közönség pedig együtt örült az örvendőekkel, ifjúsággal és szülőikkel egyaránt. A mulatság második, később jövő része viszont szökött a jubiláló szökött tanítványainak, kik közül nem egy perdül tánczra az éjféli-és éjféltutáni órákban, köztük hajadon és ifju, feleség és férj egymással és mással. De szökött különösen magának a jubilansnak, ki ez alkalommal fogadta elismert szavait azoknak, akik ez alkalommal is meggyőződést szereztek arról, hogy Dobos Adolf, a mint betöltötte hivatasát ifjú korában, betölti azt ma is teljes megelégedésére a nagyközönségnek. Humanus és atyai banásmód a gyermekekkel szemben, becsülést szerző előzettség a közönség iránt, ezek jellemezték Dobos Adolf működését huszonöt évvel ezelőtt, és ugyanezen jellemvonások díszítik őt most, a midőn huszonöt év múlva látogatta meg városunkat. A közönség lerögtia elismerését azzal, hogy igazán szép számmal jelent meg működése huszonötödik évében tartott próba-bálgán, mi részünkről azzal óhajtuk iránta leróni tartozásunkat, hogy kívánjuk neki: látogathasson el hozzánk minél több évben erőben, egészségben és fáradozásai sikerének reményében.

— **Tűz.** Trabach György 89 számú lakásán levakott 1 kocsi szalmát f. hó 13-án délelőtt 10 órakor meggyuladt és elégett a tűz az nap reggeli kemence fűtésétől keltekezett.

— **Évi zárszámadás.** Az 1896 evi községi zárszámadások a megyei számvétség által felülvizsgáltattak észrevétel nélkül helyben hagyattak, Demcsák János közpénztárnok, az ezen számadásokat további felelőse alul felmentetett, részére a megye által hozott felmentő határozatok, képviselő testület által kiadott rendeltettek.

— **Sok a vasutas-kisasszony.** A kereskedelemügyi miniszter elhatározta, hogy egyelőre nem tart több vasúti pénztár kezelő tanfolyamot. A régi folyamodásoknál annyi vizsgázott kezelő maradt előjegyzésben, hogy évekig alig lehetnek a ritkán megíresedő állások betöltésénél az új folyamodók iránt figyelemmel. S míg az előjegyzésbe vettek el nem helyezik, addig tanfolyam sem lesz, a beérkező újabb kérelmeket érdemleges tárgyalás nélkül visszakiadik a folyamodóknak.

— **Az öcsödi falu rossza.** Sokszor bajba keverte Maróthy Benedeket, a legények elejét, a kikapós virtuos természet. Maga is megutálta a becsutelen életet, de nem volt ereje jó utra tenni. Fülakasztotta tehát magát, kezében görcsösen szorított egy papírlapot, melyen ez volt írva:

„Meghalok, hadd pusztuljon s ne legyen a falu rossza!“

— **A 10 frton aluli számlák bélyegmentessége** iránt a kereskedők körében évek óta nyilvánuló óhaj végre kielégítést fog nyerni. Hír szerint a kereskedelmi és pénzügyminiszterek közölt tárgyalások folytak az ügyben, amelyeknek eredményeképpen a pénzügy miniszter a 10 frton aluli számlák bélyegmentességét legközelebb elrendeli.

— **Dialog.** Az Árpád vendéglő előtt két elegáns ur ember sétál. Az egyik a vidékről jött, a másik tősgyökeres szarvasi honpolgár. Városi dolgokról beszélgetnek:

— Milyen szerencsések vagytok ti szarvasiak, hogy ilyen szép vendégfogadótok van. Bizony van sokkal nagyobb város elég, amelyben nincs ilyen pompás vendégszálló.

— Van és nincs! mond busan a polgár.

— Hogyan!

— Nos ma este lesz a nagyteremben a próbából. Eredj fel és majd holnap mond meg nekem, hogy tetszett a nagy terem, mert az még csak a szép (Már ketszer raktak le benne parguettet).

Az idegen ur úgy is tett elment a mulatságra

Másnap midőn barátja meglátogatta, őt ágyban betegesen találta. Feje, nyaka óriási kendőkbe csavarva. Barátja kérdésre hogy mulatott — mivel a náthától rekedtségtől szólni nem tudot — szomoruan mulatott a mellette álló orvosnővel ívegekre.

Ezt az esetet kis epizódok azért tesszük közzé hogy a tek, tanácsot figyelmeztessük, venné elejét azon állapotoknak, melyek díszes vendéglőnk táncztermét

használhatatlanná teszi. Annál is inkább, mivel a képviselőtestület idevágó határozata már vagy egy fél éve a kezénél van.

— **A gyógyítás terén** mélyre ható újítás a Dr. Boiton-féle párisi Injección orientál, mert e szer teljesen kiküszöböli a Santal olaj és más hasonló készítményeket, melyek a bajt legfeljebb csak enyhítik de nem gyógyítják meg.

— **Megszabadulhat mindenki attól a gondtól,** mivel lépje meg karácsonyra hozzátartozóit ha két frttal előfizet a legszebb és legjobb tartalmu képes lapra, az „Ország Világ“ra. Mert eltekintve attól hogy az „Ország Világ“ mint az előtünk fekvő legutolsó száma is mutatja — a legelőkelőbb újságok egyike, melyben: szebbnél-szebb regények, novellák elbeszélések és versek váltakoznak hanem az „Ország Világ“ még olyan kedvezményekkel kedveskedik előfizetőinek hogy a hozott ajándékok jóval felülmúlják az előfizetési összeget. Így például a ki az előfizetéshez 30 krt mellékel csomagolási és szállítási díj fejében az kap egy gyönyörű kötet regényt ingyen és díjmentesen, a ki 50 krt mellékel, az két kötet regényt kap, és ki 80 krt küld a kiadóhivatalnak az előfizetési összegén kívül, az három kötet regényt kap ingyen és díjmentesen. Ilyetén képen a legrövidebb idő alatt potom áron szép könyvtárt rendezhet be magának az, a ki „Ország Világ“ra előfizet. Mert a laphoz mellékel regény melléklet is évente négy kötet regényt tesz ki, melyekhez a kiadóhivatal borítékot is küld ingyen. Fizessünk tehát elő mentől nagyobb számban az „Ország Világ“ra, és küldjük az előfizetési összeget a kiadóhivatal címére Budapest V. (Hold utca 7 szám.)

— **Grünwald S. és Tsa czég Budapest.**

Nagyrabecsült olvasóink szíves tudomására juttatjuk, hogy a 30 év óta fennálló bel- és külföldön általánosan ismert cs. és kir. szab. finom pipereszappan-, illatszer- és vegyi termékek gyár Grünwald Vilmos ur kitépése folytán a gyár eddigi tulajdonosa, az alapító Klein Jakab ur és ennek fia, Klein Gyula ur egyedüli tulajdonába ment át, a kik a gyári vállalatot saját gyári helyiségükben Dob-utca 13. sz. alatt Klein és Fia czég alatt tovább fogják vezetni. — A millenniumi kiállításon az állami éremmel kitüntetve, a ház idősebb tagja Klein Jakab ur, ugyanakkor a jury tagsággal lett megítéltelve; mindez kellő biztosítékot nyújt, ezen általánosan elismert régi czég versenyképességéről. Ennélfogva tehát felhívjuk a figyelmet ezen az országban tekintélyre nézve, ugyszólván egyedül álló czégre, mely gyártmányainak kitűnő minősége által a külföldi versenyt teljesen kiszorította, tehát gyártmányait a legmelegebben ajánljuk.

CSARNOK.

Színház és orfeum.

A fővárosi lapok igen sokat foglalkoznak azzal a kérdéssel, hogy megengedhető-e magyar színművészeknek orfeumokban. mulatókban a működés?

En, mint a ki ezen helyiségek és vaudeville színházak működését, beléletét tanulmányoztam s részben az utóbbi színházak egyikében két nyarat töltöttem, sőt Ós-Budavárában is egy fél nyaron mint komikus és kuplé-énekes működtem, felvilágosítást nyújthatok az ottani viszonyokról, művészeti működésükről s több másfajta olyan tényezőkről, a melyek határozottan el-lene szólnak a működhetés megengedésének. Kivétel néhány helyiség, mulató, de a melyekért elvet feladni nem, csupán kivételt tenni, lehet.

Az orfeumokban „művész“, „színművész“ nincs csak artista. Ezen artisták a rendőrség felügyelete alá tartoznak mindon tekintetben, Ott nem az igazgató ad rendszabályokat, vagy az egyesület; ott a rendőrség tilt, enged, büntet, elnéz. vagy kiutasít. Szerződésük olyan, mint a eselédékké, ott két heti felmondás existál s azután mehet máshova. Betegség vagy szerencsétlenség esetén fizetést nem kap, el is bocsájtják rögtön s ha e bajok miatt egy-egy előadásról elmaradt fizetését az napra elveszti.

Az előadások vagy darabok úgy vannak megválasztva, hogy művészetet fejleszteni vagy valamit produkálni lehetetlen, mert az orfeumok tisztán az érzéki izlésre akarnak hatni.

Most tovább megyek, s első sorban, a városligeti vaudevilleket hozom fel mintául, mint olyanokat, a hol megvan engedve az egyesületi tagoknak a működés.

A Hervath-féle színházról egyesületi tag nem maradhat meg, mert ott is eselédés szerződés van, s mind hatalom szomoruan láttam, hogy dobja ki az igazgató az

gyeületi tagokat — akkor a mikor neki tetszik — színházából. Elismerésre méltó azonban itt, hogy a színpadon tisztességes működést követel, minden trágárságot üldöz, s ha kötött szerződést kötnek vele, pontosan fizet.

A másik a Galló-féle műszinkör, a mely teljesen azonos a Horváth-féle színházzal szóval tisztességes; de nem nyújt ez sem existenciát.

A harmadik „Varieté” színház már egészen a legalsó fokán áll még az orfeumoknak is.

Szólok most Ós-Budaváráról, hol a nyara: töltöttem, természetesen oly szerződés mellett, a mely felbonthatatlan. Hála Istennek, megvoltam elégedve az ottani helyzettel, csupán itt is az eszomorított el, hogy kolegáimnak itt is „artist”, illetve cselédszerződésük volt.

A működésünk Ós-Budavárán a leg tisztességesebb alakban történt. Semmi trágárság a színpadon, semmi durvaság az előadás, couplek és ballettekben, vagy egyes énekszámokban, s tiszta lelkiismerettel mondhatom, hogy az igazgatóság intenciója kizárni minden szemérmert sértő előadásokat.

Ezek után nem találok helyén valónak, ha Ós-Budából eltűnjék az egyesületi tagok működését.

Az orfeumokról nem szólok többet, mert azok egyáltalán nem esnek művészi beszámítás alá s nagyon sajnálatos lenne, ha rájuk nézve kedvező döntés esetén a sok jó művész elzúlnék benne, úgy erkölcsileg mint művészileg.

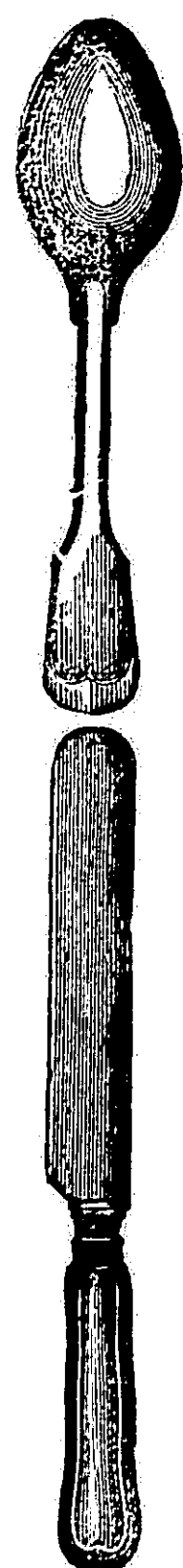
IRODALOM.

Magyarország története.

Csuday Jenő dr., egyetemi magántanár, premontrei kanonok két kötetes munkája: Magyarország története, második bővített és javított kiadásban jelent meg. Csuday professzor munkája nem szoros értelemben vett tankönyv az iskola számára, mert tanulással s haszonnal forgathatja mindenki, aki alapos és világos előadásában akar megismertetni hazánk s fajunk válságos múltjával. Szerző ismeri s fel is használja a legújabb kutatások eredményeit. Kritikája megbízható, főfogása objektív, előadása világos és plasztikus. Munkájának kiválóságát egyébként legjobban az a körülmény dicséri, hogy nem is nagy idő alatt immár a második kiadásban forog a közönség kezén. Megemlítjük ezuttal, hogy a munka német fordítása karácsonykor hagyja el a sajtót. A két díszes vászonkötésben megjelent mű megrendelhető szerzőnél: Budapesten, VIII. Józsefkörút 19. sz. alatt 9 frt. 60 krért. Bolti ára 12 frt lesz.

A szerkesztésért felelős: SÁMUEL ADOLF.

A nagy Krach!

Nev-York és London az európai száraz földet sem kímélték meg, és egy nagy ezüst árúgyár indítatva érezte magát egész készletét — a munkadíj csekély megtérítése mellett — elajándékozni. — Én vagyok felhatalmazva ezen megbízást eszközölni. Én tehát minden embernek, legyen bár **szegény vagy gazdag adom az alatt felsorolt tárgyakat pusztán 6 frt 60 krajczár megtérítése mellett és pedig:**

- 6 drb. legf. asztalkés valódi angol pengével
- 6 „ amerik. pat. ezüst villa egy darabból
- 6 „ amerik. pat. ezüst evőkanál,
- 12 „ amerik. pat. ezüst kávékanál
- 1 „ amerik. pat. ezüst levesmerítő,
- 1 „ amerik. pat. ezüst tejmerítő.
- 2 „ amerik. pat. ezüst tojástartó,
- 6 „ angol victoria tálcza,
- 2 „ pompás asztali gyertyatartó,
- 1 „ teaszűrő,
- 1 „ legfinomabb cukorhintő.

44 drb. összesen csak 6 frt 60 kr.

Az összes fenti 44 tárgy ezelőtt 40 frtba került és most ezen minimális ártól, **6 frt 60 krért** kapható. Az amerikai patent ezüst egy teljesen fehér fém mely ezüst színét 25 éven át megtartja, miért is jóállva lesz. Legjobb bizonyítékul, hogy ezen hirdetés

n e m s z é l h á m o s s á g

ezennel nyilvánosan kötelezem magamat, mindenkinek arra, ha az áru nem felel meg, kifogás nélkül a pénz-visszaszármaztatom, senki se mulassza tehát el a kedt vezető alkalmat, ezen remek garnitúrát megszerezni, a mely különösen alkalmas mint **izléses nászajándék** valamint minden jobb háztartás részére, egyedül kapható

HIRSCHBERG A.

a egyesült amerikai patent-ezüst-gyárak főigynökségénél, Pécs, II. Rembrandstrasse 19/15, Telephon 7114. szám. Budapesten kapható: **Engel Edénél**, Eötvös-utca 28 szám.

Szétküldés a vidékre utánvét vagy az összeg előleges beküldése mellett. **Tisztító por hozzá 10 kr. Csupán a melletti védjeggyel valódi.** (Egészségi fém.) **Kivonat az elismerő iratokból.**

Az ön által küldött evő amerik. ezüst garnitúrát megkaptam és igen megvagyok vele elégedve.

Vozovics, Krassó-Szörénymegye 1896/7.

Pilis-Pestmegye, 1896. augusztus 24.

Tisztelt uram!

A garnitúrával meg vagyok teljesen elégedve. Kérem sógorómnak báró Nyárinénak szül. Somogy még 3 garnitúrát küldeni.

Báró Nyári József.

Küldeményét megkaptam és teljesen meg vagyok vele elégedve. Kérek még egy garnitúrát küldeni.

Kolozsvár

Báró Bánffy Dezsóné.

Küldeményét megkaptam nagyon megvagyok elégedve kérem részemre még egy garnitúrát küldeni.

Bozovics

Keresztes Sándor főszolgabíró.

Az első küldeményével megvagyok elégedve, kérek még egy garnitúrát,

Kalocsa,

Majoros János főesperes.

Hirdetmény.

Özv. Medveczky Adolfnének a gróf Csáky utcájában levő 543 számú háza szabadkéz-ből eladó. — Vevő Salacz József jegyzőnél jelentkezzhet.

Üzlet megnyitás

Van szerencsénk a n. érdemű közönségnek b. tudomására hozni, hogy helyben

fűszer-festék és rövid áru üzletet

nyitottunk, Trnóvszki féle házban, szak-ismeretünket e téren nagyobb városi üzletekben szereztük, úgy m. a helybeli piacon több éven át Réthy Sándor ur üzletében. Miután azon leszünk hogy pontos és igazságos kiszolgálást üzletünkben a n. érdemű közönségnek nyújthassunk. Kérjük igen becses pártfogásukat.

és maradtunk kiváló tisztelettel

Vitális és Társa.

Csak

fiatal

embereket

érdekelhet tudni, hogy a

párisi Dr. BOITON
Injectio Oriental

már néhány napi használat után elmulasztja meg a legrégebbi hántalmakat is, főlegesen tehát **santal olaj** vagy **copaiva balzsammal** kísérletezni, mert ezek csak a gyomrot rontják és a bajt nem gyógyítják meg.

= 1 üveg Boiton Injectio ára 1 forint. =

Magyarországi foraktár:

Zoltán Béla gyógyszerterára Budapest, V., Nagy-korona-utca 23. (Széchenyi-tér sarkán.)

Kapható minden nagyobb gyógyszerterában.

Postai megrendelések czime:

Zoltán gyógyszerterár Budapest.

Elsőrangu hazai gyártmány.

Pontos czim:

ELSŐ MAGYAR

Gazdasági gépgyár

részvény-társulat

B U D A P E S T.

Magyarország legnagyobb és egyedüli gazdasági gépgyára mely a gazdálkodáshoz szükséges

ÖSSZES gazdasági gépeket gyártja.

Rendelések megtétele előtt kérjük minden szakbavágó kérdéssel bizalommal hozzánk fordulni.

Részletes árjegyzékkel

és szakszerű felvilágosítással díjmentesen szolgálunk.

Szeckavágók.

Morzsolók.

Gőzcseplők

Borprések

Ekék.

Vetőgépek.

